

De Esoterische School van Theosofie **Pablo Sender**

Pablo Sender is een theosofisch werker, momenteel woont in Krotona, USA. Hij geeft lezingen en webinars en publiceert boeken bij zijn uitgeverij *Fohat* in Ojai.

Dit artikel verscheen onder de titel *The Esoteric School of Theosophy in Quest Magazine*, zomer 2013.

Inleiding

Iedereen die lid wordt van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN) ontvangt ter verwelkoming brieven van de internationale president. Aan het einde van één van die brieven staat een wat mysterieus postscriptum: *Er bestaat een Esoterische School die verbonden is aan de Theosofische Vereniging, waarbij zij die al een bepaalde tijd lid zijn van de vereniging en die voldoen aan de gevraagde voorwaarden zich aan kunnen sluiten als ze dat wensen. De Esoterische School is bedoeld voor al diegenen die ware theosofische levens willen leven, en niet alleen maar theosofie willen bestuderen. Wijsheid komt naar hen van wie het denken in staat is om het te ontvangen. Leden van de Esoterische School bereiden zich door een leven van zuiverheid en zelfdiscipline voor om het ontvangen (van de wijsheid) waardig te worden.*

Wat is de Esoterische School? Wat doen haar leden dat niet gedaan zou kunnen worden in de vereniging als geheel? En wat zijn de 'gevraagde voorwaarden' om toe te kunnen treden?

De Esoterische School ontstond in de eerste decennia van de Theosophical Society (TS). Om een beter begrip te krijgen van de aard en het doel, zullen we de geschiedenis van het ontstaan kort onderzoeken.

Een nieuw experiment

De meeste spirituele en religieuze organisaties door de gedocumenteerde geschiedenis heen waren ontworpen om een bepaald soort leringen te bevorderen die door hun oprichters werden aangegeven. Deze leringen brachten licht naar velen in de wereld maar leidden helaas ook tot ruzies onder de verschillende geloven. Zo hebben religies meer gehandeld als middelen tot verdeling dan tot eenheid.

Het oprichten van de Theosophical Society in 1875 werd beschreven als een 'experiment' met een nieuwe benadering (Chin, 125). Ook de TS werd daarbij geïnspireerd door enkele verlichte wezens (bekend als de Mahatma's of Meesters

van Wijsheid), en de oprichters en leiders gaven bepaalde leringen die we 'moderne theosofie' noemen. De TS was echter niet bedoeld om wéér een sekte te worden, onder de vele andere die exclusief hun eigen leringen aanprijzen. Het doel van de TS was bovenal om een kern van *universele* broederschap zonder onderscheid te vormen: een broederschap die niet is gebaseerd op het beoefenen van een gemeenschappelijk geloof, maar een broederschap waar mensen vanuit verschillende religies en visies kunnen samenkomen, delen, leren en werken, verenigd als zij zijn in een gezamenlijk streven om waarheid te vinden, langs elk pad dat iemand kiest. Terwijl sommige leden zich aangetrokken voelen tot theosofische leringen, zijn zij die het anders zien vrij om hun eigen paden te volgen, zonder gedwongen te worden tot een bepaalde benadering.

Dit open platform, dat de noodzakelijke vrijheid biedt voor het samenbrengen van mensen van verschillende tradities of zonder traditionele achtergrond, heeft ook bepaalde grenzen, en dat werd al gauw duidelijk. Toen de theosofische leringen zich verspreidden, werd een aantal mensen erdoor geïnspireerd en die werden lid van de TS. Het is begrijpelijk dat deze leden graag een plek hadden die helemaal gewijd zou zijn aan een spirituele discipline die gebaseerd was op die beginselen. Dat kon echter niet in de theosofische loges zonder daarmee de vrijheid in te perken van hen die echt de vele verschillende leringen wilden bestuderen. Zou de TS de poging om een universele broederschap te zijn los moeten laten, en één bepaalde manier van leven voor moeten staan? Of zou het een organisatie moeten worden om de leringen van de verschillende tradities te verspreiden, en degenen achter te laten die ernaar verlangden om met al hun inzet een theosofisch leven te leiden?

De eerste pogingen om dit probleem aan te pakken werden gedaan door 'innerlijke groepen' binnen enkele theosofische loges te vormen, maar geen van deze losjes georganiseerde pogingen bleek succesvol. Uiteindelijk stemde H.P. Blavatsky (HPB) in 1888, na vele verzoeken, in met het oprichten van een speciale afdeling binnen de TS: de Esoterische Afdeling van de Theosofische Vereniging (Esoteric Section of the Theosophical Society). De ES voorzag in een manier om onder TS-leden het beoefenen van een spiritueel leven dat is gebaseerd op theosofische leringen aan te moedigen, terwijl hiermee tegelijkertijd het niet sektarische karakter van de TS als een geheel beschermd werd.

Deze afdeling, geleid door mevrouw Blavatsky, moest onafhankelijk zijn en was alleen met de gewone vereniging verbonden door de president en oprichter van die vereniging, Henry Steel Olcott. Enige tijd voor haar dood in 1891 besloot HPB echter dat 'elke officiële verbinding tussen deze moest worden beëindigd' zodat 'de volmaakte vrijheid en de openbare aard van de vereniging' niet kon worden beïnvloed (Blavatsky 12:485). De naam van de ES werd toen veranderd in 'Oosterse School van Theosofie' en kreeg later de huidige naam 'Esoterische School van Theosofie'. Tegenwoordig zijn de twee organisaties onafhankelijk en hebben geen officiële connectie, behalve in het feit dat alleen leden van de TS toegelaten kunnen worden tot de ES.

Vorbij de grote bergketen

Om de aard van de ES te kunnen begrijpen moeten we een ander element onderzoeken dat een grote rol speelde in de oprichting. Eén van de doelstellingen van mevrouw Blavatsky was het groeiende wetenschappelijk materialisme van haar tijd tegen te gaan die het universum voorstelde als een mechanisme, werkend als een klok, zonder plaats of behoefte voor iets religieus of spiritueels. Daarom liet zij occulte verschijnselen plaats vinden die niet uitgelegd konden worden door de wetten die bekend waren bij de wetenschappers van die tijd, aantonend dat er werkelijkheden waren die verder gingen dan de kennis van de wetenschappers. Voor meer informatie hierover zie het artikel van Pablo Sender in Theosofia van juni 2020: *Psychische verschijnselen in de vroege Theosophical Society*. Deze verschijnselen waren volgens HPB geen 'wonderen' of zoiets: de verschijnselen waren het gevolg van bepaalde 'occulte wetten', welbekend bij de Meesters van Wijsheid van wie HPB een leerling was en met wie zij, en enkele andere TS-leden, in directe communicatie stonden.

In de jaren rond 1880 beschuldigden twee ontevreden medewerkers op het internationale hoofdkantoor van de TS in India HPB van bedrog bij verschijnselen en het vervalsen van communicaties van de Meesters. Richard Hodgson, een jong onervaren lid van de pas gevormde *Society for Psychical Research* (SPR) in Engeland, ging naar India om de beschuldigingen te onderzoeken. In een in 1885 gepubliceerd verslag verklaarde hij dat HPB een bedriegster was. Dat werd natuurlijk wereldwijd nieuws, en dat maakte Hodgson en de SPR beroemd.

Later werd aangetoond dat Hodgson systematisch het bewijs ten gunste van HPB had genegeerd. In 1986, honderd jaar later, publiceerde Vernon Harrison, gedurende vele jaren lid van de SPR en een expert op het gebied van vervalsingen, een studie over het verslag van Hodgson in het *SPR Journal*. Harrison kwam tot de conclusie dat HPB ten onrechte was veroordeeld.

Toen het verslag van Hodgson pas was verschenen was dit echter bijna een doodsteek voor de TS, en zelfs HPB vreesde dat het de vereniging zou vernietigen. In een poging om de vereniging te redden stelde Olcott voor om de activiteiten en publicaties te heroriënteren, niet meer te reppen over verschijnselen, het occulte en de Meesters, en aan de slag te gaan in het minder controversiële veld van vergelijkende godsdienst, filosofie en wetenschap. Koot Hoomi, één van de Meesters, zei dat, ofschoon dit voorstel goed ingeschat was om de fysieke integriteit van de vereniging te redden, het haar ziel zou doden.

C. Jinarajadasa (de vierde International President van de TS) schrijft hierover in brief 47, bladzijde 100/101:

De Vereniging heeft zichzelf bevrijd van onze greep en invloed en we hebben haar laten gaan – we maken geen onwillige slaven. Hij (Olcott) zegt dat hij haar heeft gered? Hij redde het lichaam. Maar hij stond uit pure angst toe dat haar ziel ontsnapte, en het is nu een zielloos lichaam, een machine die tot nu toe goed genoeg was georganiseerd, maar uit elkaar zal vallen als hij verdwijnt. Van de drie doeleinden wordt alleen het tweede toegepast, maar het is niet langer een broederschap, noch een lichaam waarover de geest van over de grote bergketen zweeft.

Door het ontkennen van de occulte dimensie was de TS een exoterische organisatie geworden met prijzenswaardige doeleinden, maar met niets meer van het occulte leven, en de invloed van de Meesters was behoorlijk gekrompen. Zelfs al kon de TS zich met succes beperken tot het exoterische gebied, dan zou ze echter toch gedoemd zijn om te falen. Waarom? Waarschijnlijk omdat de eerste stenen van de TS niet gelegd werden met het oog op exoterisch werk. Geen enkele organisatie die zich bezighoudt met onderwerpen als Lemurische en Atlantische beschavingen, psychische fenomenen, ongeziene Meesters en hun leerlingen, en over occulte inwijdingen is geschikt om een 'respectabel' lid te worden van de academische wereld.

Mevrouw Blavatsky was zich hiervan bewust en zocht naar een manier om de verbinding te behouden tussen de TS en haar occulte bron van inspiratie. De oprichting van de ES bevorderde dat doel, omdat het bestaan van de Meesters natuurlijk en openlijk geaccepteerd werd door die leden die erop gericht waren een spiritueel leven te leiden dat is gebaseerd op theosofische leringen.

Het doel van de ES

Ofschoon een gevoel van devotie voor de Meesters en hun werk voor de mensheid een belangrijk element vormt voor veel leden van de ES, is het geen tempel waar de Meesters worden aanbeden, en is ook niet bedoeld als religie. De bijeenkomsten ontvouwen zich rond een meditatieve studie en onderzoek over theosofische spiritualiteit, en de leden stemmen in met het volgen van een dagelijkse discipline die is gebaseerd op zuiverheid van leven, meditatie, studie, dienstbaarheid en zelfbewustzijn.

Het is bovendien belangrijk om in gedachte te houden dat de ES niet op de eerste plaats bedoeld is ter promotie van de persoonlijke ontwikkeling van de leden. De ES bereidt mensen voor om helpers van de mensheid te worden.

De ideale aspirant is iemand die ziet hoe diep de onwetendheid en het lijden zijn waarin hij (of zij) en de wereld ondergedompeld zijn. Gevoelig voor deze toestanden, vraagt hij zich af hoe zaken zouden kunnen veranderen. Hij kan helpen om het lijden te verlichten middels charitatieve organisaties, onderwijs, bewegingen voor sociale hervorming, maar hij ziet dat, hoewel uiterlijke veranderingen nuttig zijn en zelfs noodzakelijk, zij niet de wortel van het probleem aanpakken. De werkelijke oorzaak van lijden ligt in de harten en in het denken van de mensen. Wat nodig is, is om de mensheid te helpen om van een zelfzuchtige naar een onzelfzuchtige bewustzijnsstaat te komen. Hij beseft dat slechts zij die voorbij de noodzaak van hulp verkeren echt anderen kunnen helpen; dat hij deel kan nemen aan dat werk voor zover hij zichzelf bevrijdt van zijn eigen spirituele onwetendheid. *Individuele* spirituele groei is noodzakelijk, niet als een doel op zich, maar als een middel voor een wijder *collectief* doel. Op deze wijze biedt de ES een pad voor het transcenderen van het persoonlijke ego, zodat de aspirant de Meesters kan bijstaan in hun altruïstische werk.

De ES is een occulte organisatie, maar slecht in de betekenis waarin het woord 'occult' in de tijd van oprichting gebruikt werd. (Het woord 'occultisme' werd populair gemaakt door de TS in het laatste gedeelte van de negentiende eeuw. In die tijd

werd het gebruikt om te verwijzen naar het spirituele pad dat iemand leidt van het persoonlijke ego naar het spirituele hogere Zelf. Later werd het woord 'occult' gebruikt door andere bewegingen en schrijvers voor veel verschillende dingen die door Mme Blavatsky gewoonlijk de 'occulte kunsten' noemde.) De ES was nooit bedoeld als een school voor magie. Feitelijk waren HPB en de Meesters daar allemaal tegen, hoewel sommige leden daar wel om vroegen. De ES leert dus niet hoe psychische vermogens te ontwikkelen, chakra's te activeren, kundalini op te wekken of iets dat te maken heeft met het manipuleren van occulte krachten.

Deze graad van de Esoterische Afdeling is een proefperiode, en het algemene doel ervan is de student voor te bereiden en klaar te maken voor de studie van praktisch occultisme ofwel Raja Yoga. Daarom zal in deze graad de student – behalve in uitzonderlijke gevallen – niet geleerd worden hoe men fysieke verschijnselen kan veroorzaken. Evenmin zal worden toegestaan dat men magische krachten en vermogens ontwikkelt. Mocht de leerling deze vermogens bezitten, dan zal hem niet worden toegestaan ze te gebruiken voordat hij grondig kennis heeft verkregen van het Zelf, van de psychofysiologische processen (die plaatsvinden op het occulte gebied) in het menselijk lichaam in het algemeen, en voordat hij al zijn lagere passies en zijn persoonlijke zelf onder controle heeft.

Teleurstelling is gegarandeerd voor hen die zich bij de ES hebben aangesloten om 'magische kunsten' te leren of 'occulte training' voor zichzelf te ontvangen, zonder rekening te houden met het belang van minder vastbesloten mensen (Blavatsky, 12:488).

HPB zei *dat de studie (laat staan het beoefenen) van occulte leringen krachten in beweging zet die de studenten kunnen schaden als zij niet worden voorbereid (Blavatsky, 12:678/89).*

Praktisch occultisme zou slechts ondernomen moeten worden door iemand die een zekere graad van zuiverheid heeft bereikt en de illusie van het persoonlijke zelf heeft overstegen.

Het doel van de ES ligt in het verschaffen van het gereedschap dat nodig is voor de ernstige student om het proces van transformatie te ondergaan. Als de student dat volbracht heeft (en dit kan vele levens van ernstig werk vergen) zal een Meester van Wijsheid hem aannemen als leerling. Dan slechts kan hij veilig beginnen het pad te betreden van praktisch occultisme onder begeleiding van zijn Meester.

Toen HPB nog leefde, was de ES als een plaats waar zij sommige esoterische instructies kon delen, in combinatie met deze voorbereiding voor het occulte pad. Instructie werden uitgewerkt door de ES leden voordat ze openbaar werden gemaakt. (Volgens haar trekt iemand wanneer hij een onderwerp bestudeert altijd 'magnetisch' de gedachtevormen aan die voortgebracht zijn door mensen die hetzelfde onderwerp eerder hebben bestudeerd. Deze gedachtevormen kunnen het inzicht helpen of hinderen, afhankelijk van hun nauwkeurigheid. Waarschijnlijk werd verwacht dat de studie door ES leden de juiste gedachtevormen zou produceren vóórdat het gewone publiek toegang kreeg tot de leringen). Deze leringen werden later gedeeltelijk door Annie Besant gepubliceerd in haar derde deel van *De Geheime Leer* en kwamen

uiteindelijk in hun geheel ter beschikking in deel XII van Blavatsky's *Collected Writings*.

De ES is niet esoterisch omdat het een geheel van leringen zou bezitten die geheim worden gehouden voor de rest van de TS leden. Hoewel er materiaal bestaat dat speciaal gemaakt is voor de ES, kunnen deze leringen gevonden worden in de hele theosofische literatuur.

Het is eerder zo dat het ES-materiaal zich richt op de leringen die te maken hebben met de *praktijk* van het spirituele leven, overeenkomend met theosofische grondbeginselen. Zo is het occulte aspect van de school niet gebaseerd op het bestaan van speciale informatie of op geheime ceremonies, maar op de innerlijke processen die leden kunnen ondergaan.

Een tweede doel van deze organisatie heeft te maken met het collectieve. Elke gelijkgestemde groep mensen wordt, bewust of onbewust, een kanaal voor verschillende soorten energieën, of die nu spiritueel, intellectueel of emotioneel, of die nu verheffend of verlagend zijn. De ES probeert een groep mensen bijeen te brengen met een gemeenschappelijk doel en levensstijl, zodat een bepaalde invloed door hen doorgegeven kan worden. Dit betekent natuurlijk niet dat iedereen die zich bij de ES aansluit innerlijk is afgestemd op dat doel, of dat er buiten de ES geen mensen zouden zijn die in harmonie zijn met dat doel en werk. Het is de plicht van ieder ES lid alles te proberen om zich af te stemmen op de doelen van de ES, en in harmonie te zijn met andere leden, zodat men een voertuig wordt, in plaats van een hindernis, voor de energie die bestemd is om te worden verspreid.

Toetreden tot de ES

Zoals eerder gezegd biedt de TS een open platform voor iedereen, zonder dat leden gevraagd worden een bepaald geloof of een bepaalde praktijk aan te nemen. Zij die bereid zijn aan de noodzakelijke voorwaarden te voldoen zijn vrij om tot de ES toe te treden, als zij zich aangetrokken voelen tot dit bijzondere spirituele pad. TS leden die zich hier niet aangetrokken toe voelen, zijn vrij hun eigen praktijk, of geen enkele te volgen; dit zal op geen enkele manier een hindernis zijn bij hun lidmaatschap van de TS en hun activiteiten.

Iedereen die een aantal jaren actief lid is geweest van de TS kan zich aanmelden voor de ES. Omdat deze school echter bedoeld is als een plek om een bepaald spiritueel pad te *gaan* en er niet alleen maar over te studeren, zijn er enkele voorwaarden waaraan de aspirant moet voldoen. Sommige mensen houden er niet van dat ze niet vrij kunnen worden toegelaten, maar deze houding lijkt niet redelijk. De ES is een organisatie die een bepaalde levensstijl voorstelt. Als iemand dat niet wil, waarom zou hij dan bij de ES willen aansluiten? Je zou het kunnen vergelijken met lid willen worden van een tennisclub zonder een bal met je racket te willen raken.

De voorwaarden om zich bij de ES aan te sluiten zou men niet moeten ervaren als iets dat van buitenaf wordt opgelegd, maar gewoon als deel van een levensstijl die de aspirant vrijwillig omarmt. Blavatsky schreef dat, ofschoon de discipline de familieplichten niet wil aantasten, *ieder lid van de ES meer dan één persoonlijke gewoonte zal moeten opgeven, zoals dingen die deel uitmaken van het sociale verkeer,*

en dat hij enkele ascetische regels zal moeten overnemen (Blavatsky 12:488).

Als de ES enig transformerend effect wil hebben, moet de aspirant bereid zijn te werken aan die lichamelijke en psychologische gewoontes die zijn spirituele leven kunnen hinderen. Als een lid dit niet naar beste vermogen wil doen, dan zal intreden in de ES geen positief effect hebben; de persoon in kwestie zou zelfs een tegenstrijdig element binnen de organisatie kunnen worden.

Laten we eens kort de voorwaarden voor het lidmaatschap onderzoeken. Eén van die voorwaarden is het vegetarisme. In de negentiende eeuw was het moeilijk om in het westen vegetariër te zijn, en daarom was deze regel toen niet verplicht. Nu is het wel verplicht, omdat er veel mogelijkheden zijn voor een vegetarisch dieet. Zoals theosofie aangeeft, stimuleert het eten van vlees de dierlijke aard waar de aspirant tegen probeert te vechten. Ook wordt de invloed van de Meesters gehinderd door een atmosfeer die doordrongen is van de uitstralingen van de geslachte dieren (Chin 138). Ten slotte geven theosofische leringen aan dat de aanwezigheid van een zenuwstelsel in een organisme het resultaat is van een actief bewustzijn op emotioneel gebied. Dat betekent dat de mogelijkheid om pijn te voelen goed ontwikkeld is in het dierenrijk (in gewervelde dieren meer dan in ongewervelde). Het eten van vlees gaat daarom in tegen de ontwikkeling van mededogen.

Een andere vereiste is het vermijden van de consumptie van verdovende middelen en alcohol, zelfs als de aspirant die wil gebruiken als zogenaamd 'spiritueel' middel. Vanuit theosofisch gezichtspunt wordt geen enkele kunstmatig opgeroepen staat van bewustzijn gezien als waardevol. Naast andere schadelijke effecten trekken deze gewoonten ongewenste elementen aan en beschadigen zij de pijnappel en de slijmklieren, die de organen zijn voor het ontvangen van spirituele gewaarwording in de hersenen.

Ten slotte moet het seksuele leven van de aspirant ordelijk zijn en gezond. Het is essentieel dat het plaats vindt in de sfeer van hogere emoties, met iemand van wie men houdt en voor wie men zich verantwoordelijk voelt; niet dus als een handeling om de dierlijke aard te bevredigen.

Het is duidelijk dat deze regels op zichzelf geen aanwijzingen zijn van spiritualiteit. Iemand kan in staat zijn vrij gemakkelijk aan de regels te voldoen, maar toch dóór en dóór egoïstisch zijn, en dus niet geschikt voor het spirituele pad. Op gelijke wijze kan iemand heel spiritueel en mededogend zijn zonder deze regels te volgen. Deze regels houden geen enkel moreel oordeel in, maar zij die dit bepaalde pad willen gaan moeten zich eraan houden, zowel om individuele, als ook om collectieve redenen.

Als de aspirant eenmaal de ES is ingetreden, stemt hij in met het volgen van een dagelijkse discipline gebaseerd op de theosofische beginselen van studie, meditatie, dienstbaarheid en zelfbewustzijn. In de ES bestaan geen goeroes die de verantwoordelijkheid voor een lid op zich nemen, of controleren wat hij doet of niet doet. De 'controle' komt vanuit de wet van karma: zij die serieus zijn ontvangen hulp en begeleiding bij wat plaatsvindt in hun leven. Zij die niet serieus zijn missen dat en

stagneren geleidelijk aan.

Gevolgen van toetreding tot de ES

Toetreden tot een occulte organisatie als de ES heeft enkele belangrijke gevolgen voor de nieuweling. HPB legt het als volgt uit: *Zodra iemand zich als 'proefleerling' verbindt, treden bepaalde occulte gevolgen op. Het eerste daarvan is het naar buiten brengen van alles dat latent in de aard van de mens aanwezig is: zijn gebreken, gewoonten, kwaliteiten of onderdrukte begeertes, om het even of zij goed, slecht of neutraal zijn.*

(De ondeugden) zullen onherroepelijk tevoorschijn treden en hij zal honderdmaal zwaarder moeten strijden dan daarvoor, totdat hij al dergelijke neigingen in zichzelf doodt. Maar als hij...een in hem sluimerende verborgen deugd heeft, zal die zich ook even onherroepelijk een weg naar buiten banen zoals de rest. DIT IS EEN ONVERANDERLIJKE WET OP HET GEBIED VAN HET OCCULTE. Haar werking treedt meer aan het licht naarmate het verlangen van de kandidaat ernstiger en oprechter is, en naarmate hij de werkelijkheid en belangrijkheid van zijn gelofte dieper heeft beseft (Blavatsky 12:515).

We moeten onthouden dat het motief om in de ES te gaan niet is om het leven aangenamer te maken, maar om zichzelf zo snel mogelijk te bevrijden van de bronnen van onwetendheid, zodat men in staat is om anderen te helpen. De gevolgen van de occulte energieën zijn gelijk aan die van de zon als die begint te schijnen op een eerst verduisterd stuk land. Alles daarin wordt tot leven gewekt, onkruid net zo goed als mooie planten. Zoals in een alchemistisch proces, zullen de zwakheden en tekortkomingen van de nieuweling actiever worden, zodat hij de gelegenheid krijgt om aan zuivering en transformatie daarvan te werken. Hij zal echter ook meer kracht krijgen om dit werk te doen.

Helaas zijn er ook personen die als zij dit ervaren terecht komen in een neiging tot zelfillusie, en niet eerlijk onder ogen zien wat dan tevoorschijn komt. Het resultaat van deze houding is dat zij ten prooi vallen aan de negatieve kant van dit occulte proces (als de zwakheden gestimuleerd worden) en geen gebruik maken van het voordeel van de positieve kant (de toegenomen kracht om ermee om te gaan).

Een bijkomend effect van een oprechte poging in deze richting is dat het karma van de nieuweling wordt 'gereorganiseerd'. Het leven wordt minder willekeurig en men verwerft een specifieke aanwijzing die helder is mits de aspirant opmerkzaam is. Uiterlijke omstandigheden zullen zich dusdanig vormen, dat de noodzakelijke uitdagingen en gelegenheden zich voordoen voor de werking van het innerlijke alchemistische proces. De ernstige aspirant heeft niets te vrezen. Niemand krijgt meer te verwerken dan wat hij aankan. En al is dat soms hard werken, het voordeel ervan is dat men, als een resultaat van alle inspanningen, geleidelijk meer vrijheid, wijsheid en kracht verwerft.

Dit innerlijke werk helpt de aspirant om steeds zich steeds meer bewust te worden van een dieperliggend bestaan. Het leven wordt steeds betekenisvoller vanuit een spiritueel gezichtspunt. Het meest inspirerende aspect van dit pad is misschien wel

het gevoel dat men een bescheiden deeltje wordt van een machtige kracht die zwoegt om uiteindelijk het geluk van de mensheid te verzekeren. Steeds als de aspirant het 'slechte' in zichzelf ziet en overwint, dan hij helpt met het overwinnen daarvan in de hele wereld.

Bronnen:

Blavatsky H.P., *Collected Writings*, edited by Boris de Zirkoff, 15 volumes, Wheaton, TPH 1977-91

Chin, Vincente Hao Jr. editor, *The Mahatma Letters to A.P. Sinnett in Chronological Sequence*, Manila, TPH 1998.

Jinarajadasa, C, editor, *Letters from the Masters of Wisdom. First Series*, Adyar, TPH 1919.

Uit: *Quest Magazine*, zomer 2013.

Vertaling: Fay van Ierlant

TVN-lid die het stoffelijk lichaam heeft afgelegd

Op 5 augustus 2020 is mevrouw C.M. van Harten uit Doetinchem overgegaan.
Zij was 98 jaar en lid sinds 1983.

Moge onze liefde en dankbaarheid haar begeleiden op haar verdere zielereis.